



PANORAMA GEILLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITG.-MAATSCHAPPIJ

: 10 :
= CENT =

BUREAUX REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
DOEZASTRAAT 1, TELEFOON 1, LEIDEN.

:: 20 ::
CENTIEMEN

Het Burgerweeshuis te Amsterdam.

Wij brengen ditmaal eenige afbeeldingen van de in heel het land bekende stichting van Haasje Klaas.

De grondslag van het Amsterdamsche Burgerweeshuis werd omstreeks den jare 1520 door deze burgeres der Amstelstad, van wie de geschiedenis verhaalt, dat zij een godvruchtige vrouw was, gelegd, toen zij eenige haar toebehoorende huisjes, staande in de Kalverstraat, in de nabijheid van de Nieuwezijdskapel, beschikbaar stelde voor de huisvestingen opvoeding van een achttal onverzorgde kinderen

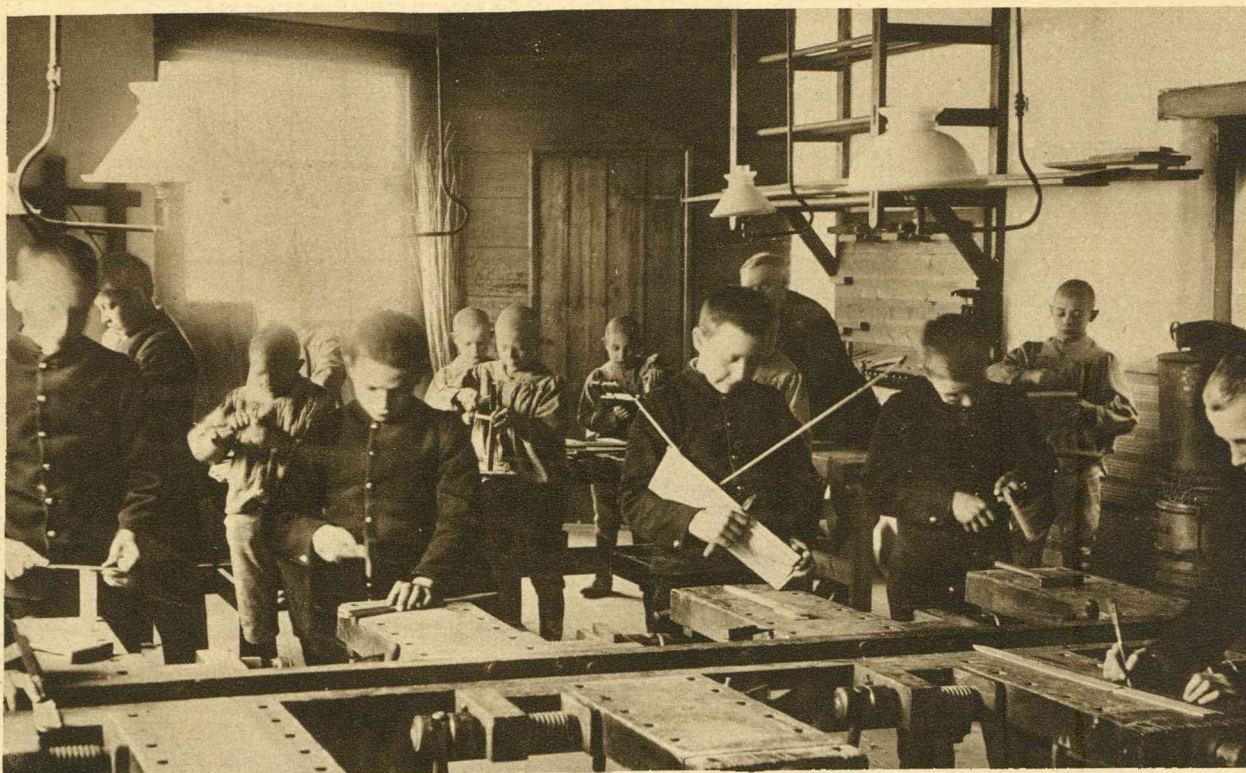
Verschillende van onze geschiedschrijvers hebben aan deze weezenkleding bijzondere aandacht geschonken.

Sedert dien is het Burgerweeshuis, dat zoowel uit- als inwendig merkwaardige geschiedkundige oudheden heeft bewaard, geworden wat het nu nog is: een der nuttigste instellingen op dit terrein der algemeene liefdadigheid. En ook een der best ingerichte.

Menige man en vrouw, die later hun land ten zegen en tot eere zijn geweest, zijn hier opgevoed.



's Zondagsmorgens aan het ontbijt.



Timmerafdeeling voor aankomende jongens.

Haar echtgenoot werd de eerste regent van de stichting, die reeds in 1523 het onderwerp werd eener stedelijke ordonnantie betreffende de opnemning van ouderlooze kinderen.

Ruim 30 jaren later — het aantal weezen was inmiddels sterk aangegroeid — was het weeshuis reeds in een grooter perceel gevestigd, dat in 1580 werd ontruimd. Bij overeenkomst, waarbij de gemeente op zich nam het levenslange onderhoud van de monniken en nonnen, gehuisvest in het Karthuizer- en het St.-Luciënklooster, kwam de stad in het bezit van aan die kloosters behorende gebouwen. Zoo werden de weezen dan gevestigd in het nieuwe gebouw, dat het St. Luciënsklooster en het daarbij behorende priesterhuis verving. Daar kwamen de meisjes; de jongens werden in 1632 ondergebracht in de vroegere gebouwen van het Oude Mannen- en Vrouwengasthuis.

Reeds in de eerste jaren der 17de eeuw werden in deze stichting ruim 800 kinderen verpleegd en het spreekt wel vanzelf, dat daarvoor veel geld noodig was, zoodat de steeds ruimer toevloeiende schenkingen en erfstellingen den regenten bijzonder welkom waren. Niet alleen geldsommen, ook onroerende goederen werden aan het weeshuis geschonken en er zijn tijden geweest, dat de kas ruim genoeg voorzien was om aan de stedelijke overheid geld te kunnen leenen.

De kleding der weezen, thans nog zoo eigenaardig, heeft herhaaldelijk wijziging ondergaan, van half wit en rood, naar half zwart en rood (kleuren van het stedelijk wapen) en geheel zwart, totdat in 1813, het onafhankelijkheidsjaar, de oude dracht weer werd aangenomen.

En wij behoeven slechts den naam van Van Speyk te noemen, om te begrijpen dat het Burgerweeshuis er ten eeuwigen dage roem op zal blijven dragen, dat deze volksheld een zijner kweekelingen is geweest. Een marmeren gedenkplaat houdt de herinnering aan hem levendig.

Terecht schreef S. Kalff, in „Eigen Haard” (jaargang 1899):

„Zoo heeft een enkele goede gedachte, ontkiemd bijkans vier eeuwen geleden in het hart eener liefdadige vrouw, zegenrijke vruchten gedragen en blijft nawerken als een kracht ten goede.”



Korfbalspel voor jongens en meisjes op de speelplaats.